

er ikke mere udviklede, end at Kvinderne har fuld Rede paa dem.

Kvindens Friluftsliv hører dog tildels op, naar hun gifter sig. Da fordres ikke anstrængende Renvogtning af hende, hun maa til Stadighed opholde sig hjemme i Kotten og varetage huslige Sysler, som Barnepleje, Syning, Garvning af alle Skind og Madlavning. Er Manden velhavende, holder han Pige til hende; Pigen skal da dels vogte Rener og dels hjælpe Husmoderen. Er Manden meget rig og har han ikke voksne Børn nok, saa holder han flere Tjenestefolk til Hjordens Pasning. Den voksne Datters eller Tjenestepigens Stilling er alligevel ikke helt misundelsesværdig. Naar hun kommer hjem fra Renvogtningen skal hun koge Mad til Hundene — hvis Husmoderen da ikke har haft Tid til at gøre det — og dernæst er der gerne andet Arbejde, som venter paa hende, Vedhugning, Vandbæring, Syning o. s. v. Skoene skal lappes, en Rift i Pelsen syes sammen, der er Skobaand og Forklædebaand at væve, en ny Hue at gøre færdig, en Brystdug at brodere, Skindvanter og nye Sko at sy — hun maa jo ogsaa tænke paa at have Stadsen i Orden til Markeds- og Kirkerejse. Al den Senetraad, hun bruger, spinder hun gerne, mens hun er hos Renerne; dér fletter hun ogsaa de smukke Skobaand af rødt, gult, blaat og grønt Uldgarn. — Naar en ung Mand kommer hjem fra Renvogtning, har han i Reglen ikke andet at gøre end at spise og saa hvile sig; men er han uden kvindelig Hjælp, kan han ogsaa udmærket godt klare sig alene, koge Mad til sine Hunde, lappe sine Sko og sy det allernødvendigste; desuden kan han jo have Sløjdarbejde med Husgeraad, Slæder, Skier o. s. v. — Nu er den gifte Kvinde saa godt som helt fritaget for alt, hvad der hedder Arbejde med Renerne, naar undtages Malkning; men før i Tiden var det ret almindeligt, at hun tog Vuggen med sit lille Barn paa Ryggen og paa Ski fulgte Hjorden. — Blødagtig bliver hun dog ikke af at sidde hjemme i Kotten; man er ikke særlig godt beskyttet mod Vejret af den Smule Pindeværk og Teltdug, som »Huset« består af.

Teltdugen er tynd og ofte hullet, Røgaabningen for oven tillader Varmen fra Baalet at forsvinde sammen med Røgen, fra den løse Lærredsdør trækker det, og der skal være Træk ind under Teltdugen, for at Ilden kan brænde.

I et saadant Telt føder hun sine Børn, hvis hun da ikke, hvad nok kan hende, kommer til at føde under en Flytning og maa gaa med det spæde Barn ved Brystet under Koften, til man naar en Lejrplads og faar Kotten rejst. Under Fødselen hjælpes hun enten af sin Mand eller af en ældre, erfaren Kone, om en saadan findes i Nærheden.

Naar et Lapbarn kommer til Verden, faar det en Renko; og den, som opdager Barnets første Tand, giver det en Renko; i Faddergave faar det som oftest Renkalve. Disse Rener og deres Afkom er Barnets private Ejendom og bærer Barnets Bomærke; og naar Arven efter Forældrene skiftes, gaar disse Rener ikke med ind i Boet. Saaledes har saavel Piger som Drengene privat Ejendom. Og hvis vedkommende har »Renlykke«, kan en lille Hjord hurtigt vokse, saa en Pige alene i sine egne Rener — foruden den Arv hun har i Vente — kan have en klækkelig Medgift. En velhavende Lap pige har gerne mange Tilbedere, og hun modtager Fæstensgaver af dem alle uden at binde sig; men naar hun endelig bestemmer sig og gifter sig med en af dem, leverer hun alle Gaverne tilbage; disse bestaar som oftest i Silketørklæder, Ring, Ur, Sølvske, Forklædetøj o. l. Men det er jo ikke altid, at en forsmaaet Bejler tager Sagen roligt og nøjes med at faa sin Gave igen. Det er meget almindeligt at tage Hævn paa den hos Lapperne brugelige Maade: at dræbe Rener for Pigen og den heldige Bejler; ofte dræbes der indtil 100 Rener for dem, og det er en meget følelig Hævn.

I gamle Dage købte Manden sin Brud af hendes Forældre. Nu gaar det ikke mere til paa den Maade, i hvert Fald ikke officielt. Naturligvis kan Forældre der som her forsøge at modarbejde eller fremme et